

GAZETA LWOWSKA.

z dodatkami kosztuje w prenumeracie: bez poczty: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrypcja w polkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamucy są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemcy. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Dr. Józef Weisstein, mianowany dekretem wysokiego c. k. ministeryum sprawiedliwości *advokatem* w obrębie lwowskiego wyższego sądu krajowego z siedzibą urzędową w Samborze, złożył dnia dzisiejszego w rzeczonym c. k. wyższym sądzie krajowym przepisana przysięgę i wpisany został do listy obrońców w sprawach karnych. Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, 18. lutego 1861.

Gmina Lipica górna w obwodzie brzeżańskim obowiązła się na założenie ruskiej szkoły parafialnej w Lipicy górnej:

1. W przeciągu trzech lat wystawić stosowny budynek szkolny, a nim to nastąpi umieścić szkołę i pomieszkanie nauczyciela w najlżejszym domu.

2. Utrzymywać zawsze w dobrym stanie budynek szkolny i posprawić porządki szkolne;

3. Na utrzymanie nauczyciela płacić rocznie w czterech ratach kwartalnych 100 zł. w. a., następnie dodawać rocznie ośm korcy żyta i dwa korcy pszenicy w ziarnie.

4. Opalać szkołę własnym kosztem i starać się o utrzymanie ochędóstwa w szkole.

Udowodniona temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. galicyjskie namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 23. lutego. Według nadesłanych w pierwszej połowie tego miesiąca wykazów, zgasa zaraza bydła już w Podfilipiu w obwodzie czortkowskim, natomiast w Oknie w obwodzie bukowskińskim między stanem bydła dotkniętym już wprzód zarazą wydarzyły się później jeszcze pojedyncze przypadki zarazy.

(Wiadomości bieżące z Wiednia. — Wydział kościoła katolickiego w Węgrzech. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 22. lutego. Jego c. k. apostolska Mość raczył wczoraj przedpołudniem udzielać licznych audyencyi prywatnych.

— Jego c. k. apostolska Mość raczył na wniosek ministeryum stanu najwyższym postanowieniem z 10. b. m. oświadczyć, że artystom pięknych sztuk w Wiedniu bezpłatnie wyznacza plac pod budowę na przestrzeni przeznaczonyj do rozszerzenia miasta na wystawienie gmachu dla towarzystwa artystów i wystawy sztuk pięknych z zastrzeżeniem wykazu środków potrzebnych na wystawienie gmachu.

— Kardynał Seitowski odłożył znowu swój odjazd do Wiednia i nie wiadomo kiedy tu przybędzie.

— Fzm. Benedek przedłużył na kilka dni swój pobyt w Wiedniu i odjedzie dopiero w niedzielę do Werony.

— Starosta krajowy Tyrolu, hrabia Wolkenstein, miał wczoraj audyencyę u Jego Mości Cesarza.

— Namiestnik wyższej Austrii, baron Bach, przyjechał tu z Linciu, i miał konferencyę z ministrem stanu p. Schmerlingiem.

— Namiestnik Czech, hrabia Forgach przyjechał tu wczoraj z Pragi, jak również namiestnik Tryestu baron Burger. Ban fml. Sokrevics przybędzie podług doniesienia telegraficznego jutro.

— C. k. prezydum namiestnictwa w Insbruku ogłasza, że Jego ces. Wysokość najdosłajniejszy Arcyksiążę-namiestnik Karol Ludwik odjechał d. 18. b. m. do Wiednia.

— Do pragskiej gazety donoszą: Dnia 16. b. m. miał „wydział katolickiego kościoła w Węgrzech“ po przerwie dwunastoletniej swoje pierwsze posiedzenie pod przewodnictwem księcia prymasa. W obradach brali udział dwaj tytularni biskupi i niektórzy świeccy członkowie królewskiego węgierskiego namiestnictwa.

— Po wydaniu najwyższego reskryptu z dnia 16. stycznia b. r. uchwalila miejska reprezentacya w Peszcie na wzór innych

gmin adres, w którym gmina peszteńska wyraża przekonanie, że trzymając się ustaw z r. 1848 nietylko nie popiera rewolucyi, ale owszem broni spraw najwyższego tronu Następnie wyraża nadzieję, że Jego ces. Mość przychyli się do jednomyślnych życzeń swojego narodu, jednak jeśli by te szczerze wyznania niespodzianie spowodowały przewłokę sejmu albo rozwiązanie komitatowych komisji, jedynych pamiętek uzyskanych potąd konstytucyjnych, tedy każdy by szukał pociechy w uczuciu wiernie dopełnionego obowiązku a w przekonaniu, że naród pozbawion jest wprawdzie wolności, ale nie cnót, które go czyniły godnym wolności konstytucyjnej nie szczędzi ani ofiar ani trudów, lecz że niezdoła nigdy podchodzić Króla zatajeniem swoich prawdziwych uczuć.

Peszt, 20. lutego. Miejska reprezentacya w Peszcie i komitat ostrzyhomski uchwały znaczną większością głosów, nie przystępować do wniosku, który ugoczański komitat podał okólnikiem do innych municypów, to jest, udzielać deputowanym na sejm stanowych instrukcyi, ale przyjęły za zasadę wolności zdania dla sejmowych deputowanych.

Do Sürgony donoszą z Wiednia, że rozestano już oddawna i z upragnieniem oczekiwane wici królewskie zwołujące sejm.

— Posoz podaje wiadomość telegrafowaną z Pozegei, że dnia 19. b. m. była tam uroczysta instalacya nadzupana hr. Juliusza Jankowicza. Na wniosek nadzupana przyjęto jednomyślnie następujące uchwały: Posłać adres zażalania prezydentowi kroacko-slawońskiej dykasteryi nadwornej, Iwanowi Mazuranczowi, z prośbą aby pozostał nadal na swej posiadzi; wyspa Mur ma zostać *in statu quo*, aż do sejmu bez użycia środków przymusowych niezgodnych z porządkiem rzeczy konstytucyjnym, Dalmacya i Pogranicze wojskowe mają wysłać reprezentantów na przyszły sejm kracko-slawoński. Oprócz innych darów ufundował także nadzupan cztery stypendya po 120 zł. w. a. w kroacko-slawońskim instytucie agronomicznym w Krentz. Następnie obrano wicezupanów Maliewicza i Kralfjewicza, nadnotaryuszem Bunjika, nadprokuratorem Antoniego Konaczewicza, kasjerem Haimba. Resztę uchwał powzięto w duchu narodowego postępu.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt, 17. lutego. Dzisiaj była rada ministrów, ale ażeby miała być przesilenie ministeryalne o tem dokładnych nie ma wiadomości. Z Kadyxu donoszą, że pan Pacheco, reprezentant Hiszpanii w Meksyku, otrzymał paszporta. Eskadra hawańska odplynęła do Vera-Cruz. Pan Pacheco ma odjechać do Hawanny. — Pomieędzy stronictwem konstytucyjnym wszechznają się niezgody.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Budżet.)

Londyn, 19. lutego. Książę Albert powraca już do zdrowia, i przechadzał się wczoraj znowu po ogrodzie pałacowym.

— Budżet floty zmniejszony na rok bieżący o 806.625 f. st. Obliczony mianowicie na 12,029.475 f. szt., a w roku 1860 wynosił 12,836.100 f. szt. Jest nadzieja oszczędzić na żołdzie majtków 353.177 f. szt., na prowiantach 129.828 f. szt., na straży pobrzeżnej, ochotnikach i rezerwie floty 34.303 f. szt., na płacy rzemieślników 328.555 f. szt., na transporcie wojsk 231.000 f. szt. Natomiast wydatki na budowę, restauracye i uzbrojenie okrętów i portów wyniosą więcej niż w roku zeszłym.

Rząd ogłosił sprawozdanie z dochodów i rozchodów państwa w roku ubiegłym. Dochody wynosiły ogółem 71,967.494 f. szt., wydatki 72,578.632 f. szt., z czego okazuje się niedobór w kwocie 611.138 f. szt.

(Posiedzenie parlamentu z dnia 15. lutego.)

Posiedzenie izby wyższej. Lord Truro zapytuje czy prowadzono korespondencyę między rządem francuski a angielskim w sprawie weiclenia księstwa Monaco. Lord Woodhouse odpowiada, że nie było zadnej korespondencyi i tylko ustnie zawiadomił p. Thouvenel posła angielskiego w Paryżu, o ugodzie zawartej z księciem Monaco. Lord Truro źle się wyraził wspominając o księstwie Monaco, iż układ rzeczony nie ściąga się do tego księstwa, lecz do Mentone i Roccabruno, o czem oddawna już toczyły się umowy, które ten obecnie odnosiły skutek, że Francya płaci księciu za odstąpienie praw swych do tych dwóch miejsc 26.000 funt. sz.

Margrabia Normanby zawiadamia izbę, że dnia 1. marca zamierza zwrócić jej uwagę, na przedłożoną korespondencyę ściągaającą się do sprawy włoskiej.

W izbie niższej zapytuje lord Cochrane sekretarza stanu spraw zewnętrznych względem wcielenia Mentony i Roccabruny do cesarstwa francuskiego. Izba niech sobie przypomni, że rząd francuski usiłując usprawiedliwić w roku zeszłym wcielenie Nissy i Sabaudyi powoływał się na położenie geograficzne i naturalne granice. Sekretarz stanu spraw zewnętrznych lord Russel, wyjaśnił wówczas rzecz tę doskonale w kilku notach, przesłanych p. Thouvenelowi. Szanowny lord wyraził się w jednej z pomienionych depeszy temi słowy: Jeżeli wielkim wojennym mocarstwem, do jakich liczy się Francya wolno zażądać części kraju od sąsiedniego państwa, na zasadzie swych własnych teoryi, i swego geograficznego systemu obrony to wówczas oczywiście żadne państwo niebędzie zabezpieczone od swego mocniejszego sąsiada. — Taki był jednak główny powód podany aby usprawiedliwić ów zabór. Dzisiaj słyszymy znowu, że Cesarz francuski odkupił niespodzianie część księstwa Monaco. Nabyta przestrzeń kraju nie jest wprawdzie wielkiej wartości i nie liczy więcej jak 6000 do 7000 mieszkańców, lecz zdaje mi się bardzo to niestosowne, że chociażby tak małą liczbę ludzi można od Włoch oderwać do Francyi jednym pociągiem pióra. — Czyż Francyi nie zgadza się z teoryą naturalnych granic. Francya rozszerza tym sposobem panowanie swe o 12 mil ku Genuj po za obręb swej granicy naturalnej. Zaprzeczam wreszcie aby książę Monaco miał prawo sprzedawać swe księstwo, iż sprzedaż ta nadwreżę uboczne prawa trzecich osób do tego księstwa. Dlaczegoż Francya nie pomyślała nigdy o tym kupnie wówczas gdy Sabaudya i Nissa jeszcze do niej nie należały. Na uwagę zasługuje także zachowanie się Sardynii w całym toku tych układów. Bez jej udziału umowa ta nie mogła przyjść do skutku. Jeżeli sir Hudson poseł angielski w Turynie był uwiadomiony o całej tej rzeczy, to rząd Jej kr. Mości musi posiadać korespondencję wyjaśniającą tę sprawę, i nie będzie się zapewne ociągał przedłożyć ją izbie. Jeżeli przeciwnie sir Hudson nie był o niczem zawiadomiony, to istniało oczywiście tajemne porozumienie między rządami francuskim i angielskim, i dla tego Sardynia usunęła swe wojska, ułatwiając Francyi posunąć swe naturalne granice o 12 mil naprzód. Niebawem może dowie się Europa o nowym tajemnym układzie Francyi z Sardynią, na mocy którego armia francuska stanie niespodzianie u bram Genuy. Pytam zatem czy była prowadzona korespondencja w tym przedmiocie z sir Hudsonem?..

Mr. Griffith zapytuje czy rząd zamierza popierać myśl, wyszukać sposób załatwienia kwestyi włoskiej tak aby zostawiając Papieża częściowo przynajmniej przy władzy świeckiej zaspokoić zarazem wymagania ludów włoskich.

Mr. Digby Seymour zapytuje jak stoi sprawa odkupu ceł na Elbie.

Lord Russel odpowiedział co do sprzedaży Mentony i Roccabrunne, że teraźniejsza granica Sardynii idzie na Vintimiglia. Gminy Mentone i Roccabruny leżą na przestrzeni między Nissą i Vintimiglią. Mentone jest to wielkie i piękne miasto położone nad brzegiem morza. Również nad morzem długie Monaco. O Mentone i Roccabrunne zachodziły wielokrotnie długie spory między królami sardyńskimi jako książętami sabaudzkimi a książętami Monaco. Ostatniemi czasy oświadczyli kilkakrotnie królowie sardyńscy, że miasta te są powodem ciągłego nieporozumienia, tamują pobieranie ceł i wykonanie innych praw w obrębie państwa sardyńskiego. W r. 1848 oświadczyły te miasta po raz pierwszy, że chcą wyswobodzić się z pod zwierzchnictwa księcia Monaco i wcielić się do Sardynii. Sardynia umieściła tam wówczas małą załogę z 40 ludzi. Książę Monaco usiłował odzyskać na nowo oba utraczone miasta, a rząd angielski oświadczył, że nie może uznać tego co zaszło, ani przyznać obu miastom prawa wyłamywać się samowolnie z pod władzy księcia. Lecz w zeszłym roku zmieniły się okoliczności, ustąpieniem Sabaudyi i Nissy. Książę Monaco nie pobierał od dawna żadnego z miast tych dochodu. Francya ofiarowała mu za nie 4,000,000 franków. Książę przyjął i wyraził zarazem życzenie oddać także i Monaco pod opiekę Francyi. Rząd francuski odpowiedział, że Monaco uznane jest traktatem wiedeńskim jako niezawisłe księstwo. Zdaniem lorda Russell cała ta sprawa nie ma wielkiego politycznego znaczenia. Co do Papieża, lord zapewnia, że rząd trzymał się i trzyma się zawsze zasady ażeby pozostawić Włochom zupełną wolność urządzić się u siebie jak zechcą. Jeżeli więc Król JMc. sardyński i Jego świątobliwość Papież porozumieli się z sobą w jaki sposób, rząd angielski nie mieszałby się wcale w te układy. Co do odkupu ceł na Elbie zawarto ostatecznie układ aby Anglia zapłaciła trzecią część sumy odkupnej, Hamburg drugą taką samą część, a resztę inne państwa, które pomienione są opłacają. Lecz rząd Hanowerski nie chce przystać na ten układ, lecz żąda aby wszystkie inne państwa przyjęły jeszcze na siebie wypłacić pięć szóstych tej ostatniej trzeciej części. Rząd angielski sprzeciwił się tej propozycji. Hanower odpowiedział, że jest pewny, że inne państwa zgodzą się przyjąć na siebie tę wypłatę. Na pytanie czy pawilon angielski będzie uwolniony od opłaty cła na Elbie, gdy izba niższa uchwali wypłacić przypadającą na Anglię część sumy odkupnej, odpowiada, że rząd hanowerski obstaje przy tem, żeby żadne państwo nie było uwolnione od opłaty, póki ostatecznie się nie ugodzą między sobą o wykupno całego cła.

Francya.

(Bankier Mires. — Wiadomości bieżące. — Wyprawa Kochinchińska.)

Paryż, 19. lutego. Konferencja względem sprawy sryjskiej zebrała się po raz pierwszy. W tej mierze pisze *Journal des Debats* pod d. 18. lutego:

Słychać, że rząd francuski otworzy konferencję, a to oświadczając gotowość, dopełnić warunków włożonych na siebie konwencją z d. 5. września, i odwołać swoje armię po upływie oznaczonego terminu (5. marca). Ale zarazem inni, że słusznie może na inne mocarstwa złożyć odpowiedzialność za późniejsze wypadki w Syrii. Słusznie też spodziewać się można, że większość mocarstw uchyli się ciężkiej odpowiedzialności. Co do Rosyi, nie ma wątpliwości, że zupełnie się zgodzi na zdanie Francyi. Także sadza Pozostaje jedynie Anglia, której dotychczasowe postępowanie nie wiele obiecuje; i prawie można być pewnym, że pełnomocnicy angielscy będą przeciw przedłużeniu francuskiej okupacji w Syrii, i że ponowia dawniejsze zarzuty swego rządu przeciw zebraniu się konferencyi.

Ale także godzi się spodziewać, że angielski gabinet nie zechce obstawać przy swoim, gdyżby przeto został odosobniony na konferencyi, i musiałby ustąpić przed jednogłośną uchwałą i wyraznym życzeniem innych mocarstw.

— Układy między Turynem i Rzymem są bliskie pomyślnego ukończenia. — Bankier Mires przedłożył sądowi handlowemu bilans swego majątku, poczem odprowadzono go do więzienia Mazas za dług.

— *Monde* szydzi z *Constitutionnela*, iż przymawia dziennikom *Siecle*, *Opinion nationale* i *Presse*, że nie pojęły znaczenia broszury pana La Gueronniera, podobnie jak jej nierozumie ani *Année de la Religion* ani *Gazette de France*. Smutna to rzecz, mówi *Monde*, że ta broszura trudna do pojęcia, a dziwna, że ludzie zdaniem zupełnie sobie przeciwni, mogli każdy z nich z wniosków ostatecznych to wyczytywać, czego w broszurze nie ma.

— Do *Gazette du midi* piszą z Tulonu, że ekspedycja do Kochinchiny zdawała się być postanowioną, i że chcą w owych odległych krajach ukończyć wszystkie kwestye sporne. „Cała trudność zależy od skuteczności środków mających się użyć. Jedni są za wylądowaniem chińskiego korpusu ekspedycyjnego i za zajęciem stolicy Hué przez niespodziewany napad, aby wyprawa była krótką i rozstrzygającą. Drugi radzą ścieśnioną, ale stałą okupacją czterech punktów wojskowych, tworzących czworobok; z tąd możnaby pomyśleć na koszt nieprzyjaciela podatki i prowiant pobierać, póki się nie skłonił do układów. Dla wszystkich znajdujących Kochinchinę, byłby ostatni projekt bardzo godny pożalowania, bo z przyczyny klimatu wygubiłby więcej ludzi jak cała ekspedycja. Pomyślny skutek możnaby osiągnąć tylko śmiałym marszem na stolicę. Obsadzenie trzech czwartych części państwa nie wywarłoby takiego wpływu na postanowienia Cesarza Anamskiego, jak zdobycie jego pałacu i skarbow.

Szwajcarya.

(Powrót żołnierzy szwajcarskich.)

Do Genewy przybyło 310 żołnierzy z najemnego wojska przy Królu Franciszku II., którzy jakiś czas przebywali w państwie kościelnym. Według wykazu sekretarza w departamencie sprawiedliwości i policyi, było pomiędzy nimi 100 Bawarów i Wirtembergów. Rada federacyjna rozkazała odesłać ich koleją żelazną na granicę niemiecką (do Romanshorn), dokąd także będą wyprawieni i ci, którzy później jeszcze nadejść mogą.

Włochy.

(Organizacja administracyjna. — Punkta kapitulacyi gaetańskiej. — Wiadomości bieżące. — Przyjęcie Ich Mości Królestwa neapolitańskich w Rzymie. — Herezya protestantyzmu. — Reformy. — Publiczna opinia w Neapolitańskim.)

Sardynia. Dekret piemontski zaprowadza rekrutację na wyspie Sycylii. Inny dekret obwieszcza, że administracyjna autonomia Toskany ustanie z bieżącym miesiącem. Dotychczasowe czynności namiestnika i jeneralnego gubernatora będą poruczone ministeryum, i będą wykonywane przez gubernatora i inne organa. W czynnościach urzędowych namiestnictwa Neapolu i Sycylii nie nastąpi na teraz żadna zmiana, odjęte im tylko zostaną nadzwyczajne pełnomocnictwa z 18. b. m. Jenerał Menabrea 16. b. m. przywiózł do Turynu tekst kapitulacyi Gaety. Jest ona datowana 13. lutego z Villa Caposele, w Castellone 4 miglie od Gaety, zawarta ze strony sardyńskiej przez Menabreę i pułkownika Piola Caselli, z neapolitańskiej zaś przez jenerałów Anconelli i Palca jakoteż pułkownika dell'i Franci, ratyfikowana z jednej strony przez Cialdinięgo, z drugiej zaś przez gubernatora twierdzy jenerał-porucznika Milori. Kapitulacja zawiera 23 artykułów, i ustanawia między innemi, że obcy wojskowi, którym niejaki żołd przyznany zostanie przez cały rok przeciw Sardynii walczyć nie będą. Dla wojskowych neapolitańskich także pewien żołd ustanowiony został, jakoteż sposób przyjęcia ich w szeregi sardyńskie: urzędnicy cywilni otrzymają pensye.

— Z dziennika operacyi floty piemontskiej, ogłoszonego od 22. stycznia do 5. lutego pokazuje się, że 27go stycznia Cesarz Napoleon własnoręcznym pismem nakłaniał Króla Franciszka II., aby położył koniec bezpożytecznemu rozlewowi krwi; że na przypadek, gdyby Król chciał usłuchać rady Cesarza, „Mouette“ stoi na jego rozkazy, aby nie wpadł ani na chwilę w niewolę. Francuski oddawca tego pisma miał wyraźne polecenie, dać je pierwiej Cialdiniemu odczytać, nim je zaniesie do twierdzy.

Państwo kościelne. *Giornale di Roma* z d. 15. b. m. następującemi słowy opisuje przybycie Ich król. Mości Króla i Królowej neapolitańskich:

„Zeszłej nocy o 1. godz. przybyli do Rzymu Ich kr. Moście Król i Królowa Obojga Sycylii, w towarzystwie Ich kr. Wysokości

hrabiów Trani i Caserta. U bramy św. Giovanni byli przyjęci na rozkaz Jego Świątobliwości przez Monsig. Borromeo, papieskiego major domus, i Pocea, najwyższego szambelana, jakoteż dwóch innych szambelanów. W pałacu kwirynalskim zostawionym sobie do rozporządzenia Ich król. Moście i Ich król. Wysokości byli powitani od kardynała-sekretarza państwa Antonellego.

— Rzymska kurya nakazała w Toskanii kazania misyjne, chcąc stawić tamę szerzącej się herezyi protestantyzmu. We Florencyi jest czterech kaznodzi, z których osobliwie jeden w kościele św. Felicyty, dawniej kościół dworu, licznych ma zawsze słuchaczy.

— Z Neapolu telegrafowano d. 15. lutego: Rada oświecenia przedłożyła namiestnikowi dekreta za zaprowadzeniem sardyńskiej ustawy z r. 1855 względem zniesienia towarzystw religijnych, konkordatu z r. 1818 i biskupich komisji.

— *Patrie* pisze pod d. 18. lutego: Prywatne depeze z Turynu donoszą, że zdobycie Gaety wielką sprawiło radość w Królestwie neapolitańskim. Nasze depeze nie potwierdzają tej wiadomości. Rozruchy w Neapolu nie ustają, a publiczna opinia większej części mieszkańców miasta weale nie jest przychylna anexyi. Kraj chce zatrzymać swoją autonomię, a jeżeli przyjdzie do skutku, turyński plan podzielenia Włoch na departamenta, można być pewnym nowych walk w królestwie Obojga Sycylii.

— Na wiadomość o upadku Gaety municypalność Neapolu nakazała oświetlenie miasta, a pospólstwo w groźnej postawie zgromadziło się przed rezydencją arcybiskupa, i wybiło okna konsulowi hiszpańskiemu. Pan Nigra pospieszył przyrzec konsulowi zadośćuczynienie.

Niemce.

(Obrad, w izbach pruskich. — Reorganizacja w wojsku saskim.)

— Komisya petycji izby deputowanych przedłożyła drugie sprawozdanie. Między innymi wielka liczba mieszkańców miasta Bonn prosi o wstawienie się za wnioskami do zniesienia niemieckich banków gry azardowej. Petenci wykazują bliższe szczegóły, a komisya uznaje jednogłośnie niemoralność i szkodliwość dla dobra publicznego takich banków. Rząd pruski zniósł w r. 1854 ostatni publiczny bank gry w kraju, to jest w Akwisgranie, a w r. 1858 na jednogłosną uchwałę izby wyższej zaproponował zgromadzeniu „polecieć ponowne rozpoznanie, czyli nie dałaby się związkowemu „polecieć ponowne rozpoznanie, czyli nie dałaby się na zasadzie dawniejszych propozycji ta sprawa załatwić.“ Stosownie do tego powzięło zgromadzenie związkowe uchwałę, ale potąd nie postąpiła ta sprawa. Rząd obstaje przy swoim dawem zdaniu i oświadczył, „że posłom sejmu związkowego dał na nowo polecenie przykładać się u związku do poparcia tej sprawy; jednak dotychczas usiłowania jego nie odniosły pożądanego skutku.“ Komisya proponuje jednogłośnie odwołać się do rządu „z wezwaniem, ażeby na nowo wszelkimi siłami na zgromadzeniu związkowem przychylnie się do zniesienia publicznych banków gry w niemieckich państwach federacyjnych.

Drezno. 16. lutego. Na dzisiejszej obradzie nad budżetem wojska uchwalila druga izba upraszać królewskie ministerium, ażeby korzystając z najnowszych doświadczeń innych, osobliwie wojujących państw, i rozważywszy to, co deputacya w swem sprawozdaniu doradza, bezwzględnie zajęło się reorganizacją, i odpowiedni projekt przedłożyło jeszcze na obecnem zgromadzeniu stanów.

Turcja.

(Konsul rosyjski w Adrianopolu usunięty. — Komisya syryjska.)

Na załobę Porty i niektórych członków ciała dyplomatycznego, wysłał rosyjski poseł książe Łabanow, sekretarz legacji pana Demidowa do Adrianopola z poleceniem, usunąć z urzędowania tamtejszego konsula rosyjskiego pana Stuppine. Także Manolaki Sakilario, który przewodził handlowej kancelaryi konsulatu, został usunięty, a młodzi Bułgarowie w służbie konsulatu w uniformach i przy szablach z rosyjskimi herbami, otrzymali uwolnienie od służby.

Zebrała w Bejrucie komisya międzynarodowa miała przesłać swe sprawozdanie do posłów wszystkich mocarstw w Konstantynopolu. Ali Basza dowiedziawszy się o tem uprzedził ją i przedłożył posłom od siebie sprawozdanie względem stanu rzeczy w Syrii. Posłowie mocarstw wzięli sprawozdanie to pod obrady. Będzie także przedłożone konferencyi paryskiej. Ali Basza oświadcza się przeciw projektowi zaprowadzić jeden rząd w Syrii, i proponuje podzielić prowincję na dwa paszalik z siedzibą baszów w Damaszku i Bejrucie. Korpus turecki z 25.000 ludu pod rozkazami generała tureckiego utrzyma spokój w obu paszalikach. W każdym zasiadać będzie rada jeneralna, złożona z chrześcian i muzułmanów, i przedkładać swe uchwały samemu Sultanowi. Dochody obu paszalików mają być obracane na ich nową organizację i na koszt utrzymania pomienionego wojska w paszalikach.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 21. lutego. Na dzisiejszem posiedzeniu magistratu odczytano pismo królewskie, które zwołuje sejm krsjowy do Budy na dzień 2. kwietnia dla inauguracji i uroczystej koronacji Jego Mości Króla, doręczenia królewskiego dyplomu inauguracji stanom i reprezentantom kraju, wyboru Palatyna i obradowania nad wielce ważnymi ustawami. Jego Mość Król otworzy sejm osobiście przy pomocy Boga.

Peszt, 22. lutego. Na dzisiejszej konferencyi sądowniczej było przedmiotem obrad sprawozdanie względem węgierskiego małżeństwa cywilnego. Przedłożone zostały dwa osobne wnioski, jeden z nich Deaka, względem przywrócenia węgierskich ustaw sukcesyjnych. Po debacie głosowano nad pytaniem, czy podobna przywrócić w całości węgierskie ustawy sukcesyjne, i mała większość oświadczyła się przeciw temu.

Pozega, 20. lutego. Jeneralne zgromadzenie komitatu pozegańskiego odbyło się w wzorowym porządku. Wotowano adres zaufania do prezydenta Mazurancica z prośbą, ażeby pozostał na swoim stanowisku. Uchwalono petycję do Bana, ażeby starał się zatrzymać wyspę Mur *in statu quo* aż do sejmu. W końcu przyjęto wniosek względem urządzenia tabuli sądowej w Pozedze, gdzie dotąd nie było sądu komitatowego.

Buccari, 21. lutego. Jeneralna kongregacya komitatu frieńskiego uchwalila adres z prośbą o zniesienie stanu obłączenia Fiumy; wiceżupan Boncina wotował przeciw adresowi, zaś biskup Saie popierał wniosek.

Turyń, 21. lutego. Ministerium przedłożyło senatowi projekt ustawy, która nadaje królowi Wiktorowi Emanuelowi tytuł „Króla Włoch.“ Senat przyjął go jednogłośnie. — Park obłączniczy, wysłany z Aukony do Civitelli del Tronto, stanął już na miejscu i ukończywszy wszelkie przygotowania, rozpocznie zapewne jutro bombardowanie twierdzy.

Turyń, 22. lutego. Admiral Persano stanął pod Mesyną. Jeśli twierdza się niepodda, połączy się z nim Cialdini. Wiadomość o poddaniu się twierdzy Civitelli del Tronto niepotwierdza się.

Jak donosi *Opinione*, uderzyło tysiąc „rozbójników“ pod rozkazami hrabi Christen na Carsolę i odparli włoskich ochotników. Pułkownik Masi pospieszył w pomoc i ścigał nieprzyjaciela aż do Oricolo.

Przedkładając ostatni projekt senatowi miał hrabia Cavour następującą przemowę:

Cudowne wypadki ostatnich dwóch lat zjednoczyły z pomyślnym nad spodziewanie skutkiem prawie wszystkie rozprószone członki narodu w jedno państwo.

Rozmaite, między sobą niezgodne i częstokroć wojujące z sobą Księstwa ustąpiły jednolitej monarchii narodowej. Królestwo Włoch jest dzisiaj czynem dokonany, i czyn ten musimy stwierdzić w obliczu ludów włoskich i Europy. Z rozkazu Jego Mości Króla i za jednogłosną uchwałą rady ministerjalnej przedkładam senatowi projekt ustawy, na mocy której przybiera Król nasz dostojny władca dla siebie i swoich następców tytuł „Króla Włoch.“ Parlament, wierny tłumacz woli narodowej, która objawiała się już w rozmaity sposób powitał w uroczystym dniu pierwszego posiedzenia z uniesieniem wdzięczności i miłości Wiktora Emanuela II. Królem Włoch.

Senat nazwie się szczęśliwym, że najpierwszy wypełni spieszoną sankcya życzenia wszystkich Włochów i nowym tytułem powita szlachetną dynastję, której po ośmiowiekowym panowaniu pełnem chwały i cnoty poruczyła Opatrzność Boska pomścić się niedoli, zagoić rany i zakończyć erę rozdwojenia Włoch.

Uchwałą swoją zatrzecie panowie wspomnienia rewolucyi prowincjonalnych i zapiszecie pierwsze karty nowej historii narodowej.

Bononia, 20. lutego. Przedwczoraj napadli rozbójnicy dyliżans między Faenzą i Rawenną. Eskortą złożoną z karabinierów pojmała pięciu złoczyńców.

Rzym, 20. lutego (na Paryż). Proklamacya komitetu narodowego oznajmia, że Wiktor Emanuel będzie wkrótce obwołany na Kapitolu. Dnia 18. nie dozwolili Francuzi dzwonić na Kapitolu.

Genua, 20. lutego. Paroplywem „Mozambano“ nadszedł tu transport cudzoziemskich jeńców wojennych z Gaety, którzy aż do dopełnienia kapitulacyi umieszczeni będą w twierdzach.

Ateny, 16. lutego. Tür przyjechał tu przedwczoraj i miał odjechać zaraz nazajutrz.

Petersburg, 22. lutego. Wkrótce ogłosi tutejsza gazeta giełdowa z rozkazu Cesarza nową taryfę celną na europejskie towary przywozowe.

Konstantynopol, 16. lutego. Lavalette doręczył Portie notę tej samej osnowy co książe Gorczakow. — Odwiedziny admirała La Rouciere odnoszą się jak slychać do zamierzonej pielgrzymki Cesarzowej Eugenii do Jerozolimy. — C. k. internuncyusz baron Prokesh wychodził 16. b. m. po raz pierwszy. — Krąży pogłoska, że Omer Basza ma zająć miejsce Riza Baszy. Achmed Vefik Effendi ma reprezentować Portę przy konferencyi syryjskiej. — Na czarnem morzu rozbiło się kilka okrętów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. lutego 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7 god zrana	328 17	+ 1.5	93.0	południowy sl.	pochmurno
2 god. po poł	328 05	+ 6.5	81.4	" "	" "
1. god. wiecz.	328 33	+ 2.4	87.1	" "	" "

T E A T R.

Dziś na dochód p. Kalicińskiego: „List żelazny“, trajedya w 5 aktach Antoniego Małeckiego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Jankowski Ludwik, z Bożyk-wa.
Hotel europejski: Husz Edward, z Pukienicy.
Hotel angielski: Łącki Kazimierz, z Tarnawy.

Dnia 24. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dzieduszycki Stan., z Niesuchowa. - Hr. Komorowski Adam, z Konotop.
Hotel europejski: Poten Karol, z Łachodowa. - Lewartowski Apolin., z Zimnej wody.
Hotel Langa: Piotrowski Ant., z Hnatkowiec. - Piotrowski Józ., z Radymna.
Hotel angielski: Jounga Zdz., z Miękisza. - Dąbski Władysław, z Zalesia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. lutego.

PP. Zawadzki Józef, do Kruszelnicy. - Stepnowski Władysław, do Firlejówki. - Bal Fran., do Tuligłówn. - Rudkiewicz Józef i Sadowski Jan, do Rosyi.

Dnia 24. lutego.

PP. Szwejkowski Jan, do Radruza. - Dittrich, c. k. podpułkownik, do Złoczowa. - Br. Schloisnig, c. k. pułkownik, do Gródka. - Bogdanowicz Felix, do Ostrawiec. - Łabecki Albin, do Cykwa. - Łęski Kaz., do Tarnawy. - Stephan Jul., do Stanisławowa. - Lipski Wawrz., do Krasnego. - Paradowski Józef, do Pokropusa. - Jaworski Mik., do Kobylńcy. - Komarnicki Bolesław, do Sasowa.

Dnia 23. lutego 1861 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

82. 35. 57. 31. 79.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 9. i 23. marca 1861 r.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 23. lutego.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 76 80. Metaliki po 5% za 100 zlr. 65 10; po 4 1/2% za 100 zlr. -; po 4% za 100 zlr. - Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zlr. -; Węgier -; Galicyi -; Bukowiny -; Akcje Banku narodowego sztuka 731 -; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 163.50; niższo-austr. towarstwa eskontowego -.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zlr. -.

Wexlowy. Srebro za 100 zlr. połuda. niemieck. waluty -; Lipsk za 100 talarów -; Londyn za 10 funtów szterl. 147.30. Medyolan za 100 zlr. waluty austriack. -; Paryż za 100 fr. -.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.-, dukaty ces. pełnej wagi -; korony -; półkorony -; Srebro 146.75.

Kurs lwowski.

Dnia 23. lutego

Table with columns for currency types (Dukat holenderski, Dukat cesarski, etc.), gold/silver prices, and exchange rates for various locations (Londyn, Paryż, etc.).

Kurs giełdy wiedeńskiej. Dnia 21. lutego.

Table listing various financial instruments and their prices, including bonds (Obligacje), banknotes (Banknoty), and exchange rates for different regions.

Table listing exchange rates for various locations and currencies, including London, Paris, and Vienna, with columns for 'pien.' and 'towar'.

Table listing exchange rates for various locations and currencies, including London, Paris, and Vienna, with columns for 'pien.' and 'towar'.

Table listing exchange rates for various locations and currencies, including London, Paris, and Vienna, with columns for 'pien.' and 'towar'.

KRONIKA.

Lista dziesiętnasta i ostatnia składek z wykupna kart uwalniających od powinszowania Nowego roku 1861:
Złożyli JW. H. Metropolita bar. Jachimowicz 10 zł., parafia rit. gr. w mieście pod wezwaniem Wniebowstąpienia N. P. Maryi 1 zł. 60c., Slimakowski, rektor seminarji gr. kat. 2 zł., Ilnicki, wicerektor 1 zł., Lewicki, wicerektor 1 zł., Ciepinowski, spiryt 50c., Pipan, prefekt 50c., Belskiewicz, prefekt 50c., Jankowski 30c., Promiński 30c., pani Hutzger 40c., Adolf Leitner 1 zł., Teresa Hess 1 zł., F. Zehetgruber 1 zł., Karol Schubuth z żoną 2 zł., N. N. 1 zł. 60c., Leisor Tenner 50c., Pinkas Braun 25c., Abraham Mazar 25c., Peisach Jerich 15c., Selig Zimeles 20c., Gabriel, nadkomisarz wojenny 1 zł., Edward Jahn, komisarz wojenny 1 zł., Mańkowski 1 zł., Laufer 20c., Waclaw Merwart 50c., Anton Pożakowski 20c., Jan Reck 30c., Papara 1 zł., Piotr Głaczyński 1 zł. Razem 32 zł. 25c., do tego z list poprzednich 1237 zł. 72 1/2 c. Suma ogólna 1269 zł. 97 1/2 c.

Ale o godzinie 12tej, minucie 35 gwałtowne wstrząśnienie zbudziło ze snu mieszkańców Malty. Było to powolne urzenie ziemi i budynków, a trwało minut 15. Koło godziny 1szej nastąpiły nowe, krótsze, ale gwałtowniejsze wstrząśnienia. Przez cały dzień mieliśmy wiatr Scirecco. O dwunastej godzinie w południe 8. lutego pokazywał termometr 50° Fahrenheita, o 1szej godzinie 5 minut rano 54° F. O 2giej godzinie rano udamem się do bióra telegrafu, aby się względem stanu rzeczy upewnić. Trzęsienie ziemi działało bardzo mocno na elektro-magnesy instrumentów. Na telegraficzne zapytanie doniesiono mi z Merdica (w Sycylii), że tam podobnie dały się uczuć dwa i to bardzo gwałtowne wstrząśnienia, które wyrządziły znaczną szkodę. - Tu w Malcie mieliśmy ta-godniejsze wstrząśnienia przez całą noc aż do godziny 8 1/2 rano, trwając mniej więcej od 1/2 - 1 godziny. Karnawał zaczyna się tu 10. lutego, i właśnie wczoraj wieczór odbywał się wspaniały bal, który niestety przez to trzęsienie ziemi w nieprzyjemny sposób przerwany został. Ulice Valetty są napelnione mieszkańcami miasta, a co dwa kroki spotykać można kobiety w najwykwintniejszym stroju balowym. Kościół są przepelnione. Biją we wszystkie dzwony. Arcybiskup nakazał uroczyste Te Deum we wszystkich kościołach. Trzęsienie ziemi uszkodziło pałac tutejszego gubernatora i kasyno maltańskie, mianowicie pałac (dawna rezydencya wielkiego mistrza zakonu Johannitów) na prawem skrzydle dosyć znacznie.

(Dodatek)